

Espanjalainen Miguelanxo Prado (s. 1958) oli maaliskuisten Kemin sarjakuvapäivien päävieras. Hänet tunnetaan Suomessa parhaiten Liidulla piirretty viiva -albumista. Sympaattinen ja vakavaloinen Prado kertoi omasta sarjakuvan tekemisestään sekä luonnehti lyhyesti Espanjan sarjakuvatilannetta toisen espanjalaisvieraan, Suomessa valitettavan tuntemattoman Raúl Fernandezin, säestäessä taustalta.

Fernandez ja Prado Kemissä.

"Generalissimus Francon aikaan sarjakuvat olivat Espanjassa ainoastaan lapsille suunnattuja, aikuisille ei ollut oikeastaan mitään. Vasta 80-luvun alussa tuli ranskankielisten aikuisten sarjakuvien käännöksiä. Sarjakuvat ovat espanjaksi tebeos – nimi tulee TBO-lehdestä, joka oli niin suosittu lasten sarjakuvajulkaisu, että se lainasi nimensä koko ilmaisumuodon nimeksi. Sarjakuvasta käytetään myös nimitystä historietas, pikku kertomukset."

"Kun aloitin sarjakuvien piirtämisen kahdeksankymmentäluvun alussa, undergroundin rajojen rikkomisen aika espanjalaisessa sarjakuvassa oli jo ohi. Minun polveni sarjakuvapiirtäjillä on enemmän yhteistä Martortin tai Loustalin kuin undergroundpiirtäjien kanssa. Tulimme sarjakuviin muualta ja rikoiimme sen sisäsyntyisen perinteen. Tulimme ilman menneisyyttä, voidaan sanoa. Se on tärkein ero aiempaan sukupolveen, joka tunsi sarjakuvansa läpikotaisin."

Synkkää mutta herkkää

Miguelanxo Prado piirtää arkipäivän väkivallasta

Jukka Heiskanen

Ei saa rahalla rakkautta

Kemien espanjalaiselta vierailta Miguelanxo Pradolta ilmestyi juuri toinen englanninkielinen albumi Yhdysvalloissa. **Tangents** (kääntänyt Robert Legault, NBM 1996) kokoaa kovin karsim kah-

deksan lyhyttä kertomusta. Ne kaikki käsittelevät seksiä, mutta yksikään niistä ei ole varsinaisesti erotiikkaa. Toisissa rakdaan, toisissa ei, vaikka paljasta pintaa on kaikissa.

Prado on liian fiksu tehdä seen sarjakuvaa pelkästään toijon laihottamiseksi. Hänen sarjakuvanovellinsa henkilöhdönöt ovat rikkaita tai älymystöä. Karkki tarinat kertovat siitä, kuinka menestys ei takaa onnea sangossa tai muutenkaan. Tarinoiden ihmisten elämä näytetty ryhjästä ja seksit ontrota insekoroituksen tai hecken nautinnon välineenä. Kontaktit periskuntien välillä jäävät peitiä pinnalliseksi.

Prado ei pääse henkilöhahmojaan helpolla visuaalisotikaa. Hän piirtää nopeasti niukalla värivalteilla. Ihmiset ovat kaurimutta, mutta Prado näyryä heidät alastominaakin ihannoimatta. Laha tuppaa on lököttämää hiekan luuren ympärillä.

Sarjakuvissa on harvoin kovin astottua ihmisiä näin luontevasti. Prado ei acaatele enempiä naisia kuin miesten elmiä, roottei herkkölelekaan uulla revittelemällä bntä eriksoin asentoihin. Hänen hahmoissa näytettyvät taitoin epatiivisina tekijän on lukijan "karseesta".

Saattaa johtua käännöksestä, mutta enonotukses dialogi ja sitä myöten tarinat vaikuttavat teennäisiltä. Myös perussanasto menestyksen keltvortomuudesta onnellisuuden takajona toiston turhan samantuisena jutusta toiseen. Lyhyet tarinat eivät tuo siihen edes syytyä. Niinpä albumin sisällysluettelo on jää amerikkalaislehtien sarjojen opettavaisuuden tasolle.

Pradon lyhyet arjen liioitellut draamaritvitoita Quondiana Dehrante ovat edellehen hänen parasta ja kestävintä tuotantoaan. Ilotta niistä huumoria Prado kahroo siojua vähän teennäiseksi. Samoin kävi suomenotcuissa Liidulla piirretty viiva-sarjaku, joka on myös se ensimmäinen englanniksi julkaistu albumi.

Harri Rämpöti

"Minun suurimmat vaikutteeni tulevat kirjallisuudesta, mm. Jorge Luis Borgesilta, Marcel Proustilta ja Virginia Woolfilta. Olen kiinnostunut ihmisten sisäisestä elämästä. Galicialainen kirjallisuus muistuttaa eteläamerikkalaista maagista realismia unen ja todellisuuden välimaastossa."

"Elokuvat ovat tietysti myös kaikkien meidän yhteistä kulttuuriperintöämme. Pidän erityisesti Antonionista ja Bergmanista, sisäisen todellisuuden kuvaajista." "Etunimeni Miguelanxo on muuten galicialainen muunnelma nimestä Michelangelo, sukunimeni Prado on sama kuin Madridin kuuluisa taidemuseo, pikkukylä, jossa asun, on nimeltään Louvre – mikä muu kuin kuvataiteilija minusta olisi voinut tulla? Se oli kai määrätty tähdissä..."

Synkkiä tarinoita

Pradon mustan huumorin sävyttämiä sarjakuvanovelleja on julkaistu suomeksi ainakin Alpha-lehdessä. Niissä Prado osoittautuu armoitetuksi satiirikoksi.

"Olen kotoisin Galiciasta, ja galicialaiset ovat kenties synkempiä kuin muu espanjalaiset. Lyhyet tarinani ovat pessimistisiä tarinoita ihmisen tilasta. Kerron arkipäivän väkivallasta, josta tiedotusvälineissä ei koskaan puhuta. Medioiden kuvaama väkivalta on kaukaisia, emmekä ole koskaan osallisia siinä. Minä kerron väkivallasta naapuruiden kesken, siis väkivallasta, joka todella vaikuttaa elämäämme."

"Tarinoideni tapahtumat voisivat sattua meille itsellemme tai kavereillemme. Tietysti liioitellen ja kärjistä hieman."

"Kerron esimerkin: voit kymmenen vuoden ajan ajaa joka aamu töihin mennessäsi ylinopeutta eikä mitään kummallista tapahdu, kunnes eräänä päivänä lapsi jää auton alle. Mutta teoriassa olet ajanut hänen päälleen joka aamu tuon kymmenen vuoden ajan. Valitsen tarinoissani sen hetken, jolloin väkivalta aktuaalisesti puhkeaa, ja yritän tarkastella tilannetta sekä uhrin että väkivallantekijän näkökulmasta."

"Samalla tarinat toimivat myös varaventiileinä minulle itselleni, puran niissä paineita. Kun saan idean, tavallisesti kirjoitan sen ensin muistiin sanallisesti. Minun on kuitenkin helpompi ajatella tarinoita kuvina, ne tulevat jotenkin luonnostaan."

Liituvivoin toteutettu ihmishuhdetarina

Liidulla piirretty viiva poikkeaa Pradon muusta tuotannosta. Pastelliväreillä komeasti toteutettu pitkä tarina kertoo ihmisistä

Prado: Liidulla piirretty viiva

yksinäisellä majakkasaarella. Prado on piirtänyt kiireettömästi etenevän ihmishuhde-draamansa erivärisille papereille, ja tunnelmat vaihtuvat kunkin sivun määräävän värin mukaan.

"Liidulla piirretty viiva oli ensimmäinen sarjakuva, jonka piirsin vain itseäni ajatellen. Minulla on stahanovilainen työ-moraali, uskon että työ ei ole hupia suurimmalle osalle ihmisistä, mutta minä pidän siitä mitä teen, enkä oikein osaa kutsua sitä edes työksi."

"Yritän olla hyödyllinen yhteiskunnan ja yhteisöni jäsen ja piirtää tarinoita, joista on mahdollisesti "hyötyä" muille."

"Liidulla piirretty viiva on toinen juttu. Se on tarina ilman toimintaa, siinä pelataan pelkällä tunnelmalla, ja se on hyvin näytelmäomainen. Yllättävää kyllä henkilökohtaisimmasta kirjastani tuli myös menestynein, ainakin useimmalle kielelle käännetty."

Yksityisetsivän harharetket

Prado on tehnyt yhteistyötä näytelmäkirjailija Fernando Lunan kanssa. Lunan luoma yksityisetsivä ei ole erityisen hyvä rakkaisemaan juttujaan, eikä Montano ole aina edes ihan varma, onko mitään juttua olemassakaan. Absurdin oloisten, välillä surrealistisiksi äityvien kertomusten päähenkilö muistuttaa ulkonäöltään vanhaa Humphrey Bogartia, mutta miksikään sankariksi hänestä ei ole.

"Kuuntelin yöllä työskennellessäni radiota. Fernando Lunan kuunnelmia tuli radiosta kuuden, seitsemän vuoden ajan. Pidän niistä kovasti, ja hahmo sai mielestäni selvän muodon ihan spontaanisti."

"Mieleeni nousi kysymys, miksen ikänä tee töitä skenaaristin kanssa. Nyt minulle tuli ainutlaatuisen tilaisuus kokeilla yhteistyökkyäni. Ja mielestäni se onnistui ihan hyvin, sillä sa' arsin vapaat kädet

tehdä Fernandon käsikirjoitusten pohjalta mieleisiäni sarjakuvia. Tulin kuitenkin siihen tulokseen, että toteutan vatedes mieluummin omia käsikirjoituksiani."

Manuel Montano -albumi palkittiin Angoulémessa Alph'Artilla 1991 vuoden parhaana käännösalbumina.

Myynti ei päättää huimaa

"Palataksemme espanjalaisen aikuissarjakuvan nykytilaan: on muistettava, että Espanjassa lukutaitoisten osuus aikuisväestöstä on koko EU:n alin, mikä ei voi olla heijastumatta sarjakuvienkin myyntilukuihin. Espanjassa sarjakuva-albumin keskimääräinen myynti on 5000-10 000 kappaletta, vaikka asukkaita on 40 miljoonaa. Liidulla piirretty viiva on myyty Espanjassa 7000 kappaletta, Ranskassa 40 000 kappaletta. Se kertoo jo paljon."

"Nykyään Espanjassa on suosittua japanilainen sarjakuva, mutta epäilen, auttaako se lukemaan aikuisten sarjakuvaa. Niissä on ihan erilainen visuaalinen ja tekstuaalinen koodi. Voivatko uudet lukijat ymmärtää modernin eurooppalaisen sarjakuvan kompleksista kerrontaa?"

